

Bilgi Felsefesi (Epistemoloji)

A) Aşağıdaki soruların yanıtlarını boşluğa yazınız.

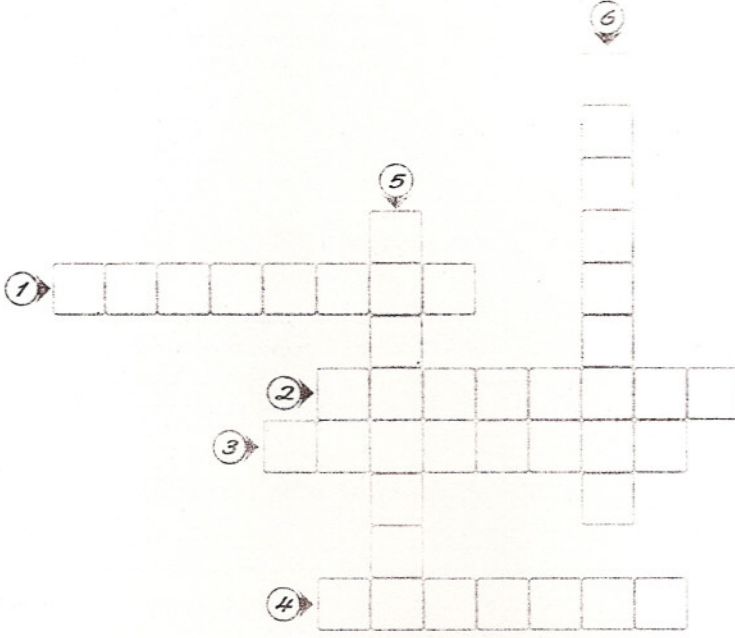
1. Doğruluk ile gerçeklik arasındaki fark nedir?
2. Sofistler ve septiklerin doğru bilginin varlığına karşı çıkmalarının nedeni nedir?
3. Rasyonalist filozoflar bilginin kaynağı konusunda hangi görüşleri savunmaktadırlar?
4. Bilginin kaynağı konusunda ortaya çıkan felsefi görüşler nelerdir?
5. Empirist filozoflar rasyonalist filozofları hangi bakımdan eleştirmektedir?

- 1 Doğruluk düşüncenin mantık ilkelerine uygunluğudur.
- 2 Kritisizme göre bilgi hem deneyden hem akıldan doğar.
- 3 Bilginin doğuştan olduğunu savunan görüş rasyonalizmdir.
- 4 Pragmatistler bilginin doğruluğunun ölçütünün sonucu değil, kaynağı olduğunu savunurlar.
- 5 Doğru bilginin var olduğunu savunan görüşlerin genel ismi dogmatizmdir.

C) Aşağıda verilen cümlelerde boş bırakılan yerlere uygun ifadeleri yazınız.

1. Sofist filozoflara göre her şeyin ölçüsüdür, bu sebeple mutlak bilgi yoktur.
2. Bir iddiayı, bir önermeyi yeterli nedenleri ve tatmin edici kanıtlarıyla birlikte sunmaya denir.
3. İnsanın tüm bilgilerinin sonradan kazanıldığını savunan filozoflar görüşlerin yanlış olduğunu belirtmişlerdir.
4. görüşler bilginin alanının sadece olgusal dünyayla sınırlı olacağını savunur.
5. Gazali ve Bergson bilginin kaynağının insandaki içgörü yani olduğunu söylemiştir.

D)

1. Bilgi bağı
2. Bilginin herkes için aynı doğrulukta olması
3. Bilginin tek bir kişi veya topluluğa ait olmaması
4. Bilginin artma özelliği
5. Nesneyi algılayan, değerlendiren
6. Henüz olmamış olay hakkında önceden varılan yargı
7. Bilginin benzer pek çok durumu açıklama özelliği
8. Bilginin doğayı kontrol amaçlı kullanımı

ÇÖZÜMLER

A)

1. Felsefi bilgi nedensellik ilişkisi içermesi zorunlu olmayan, düşünme ve akıl yürütme prensibine dayalı bir bilgidir, bu sebeplerle felsefi bilgi öznedir. Felsefi bilgi öznel oluşundan dolayı filozoflar kendilerinden önceki filozoflardan bağımsız ve çok farklı görüşler ortaya koyabilir. Bu durum, felsefi bilginin ilerleyen bir bilgi olmadığını gösterir.
2. Bilimsel bilgi doğayı açıklamaya çalışır. Teknik bilgi ise doğadan faydalanmayı amaçlar. Bilimin amacı, uygulama yapmaktan daha çok doğa olaylarını nedensellik bağı ile açıklamaktır. Teknik bilginin amacı ise doğayı nedensellik bağı ile açıklamak değil onu insana fayda sağlayacak şekilde kontrol altına almaktır.
3. Bilgi öznenin nesne hakkında vardığı yargıdır. Örneğin, "Bu kazak siyahtır." şeklinde bir yargıda bulunulduğunda, kişi, nesnenin rengi hakkında bir yargıda bulunmuştur. Öznenin nesne hakkında yargıda bulunması ikisi arasında bir bağ (akt) kurulması anlamına gelir.
4. Bilimsel bilgi, objektif evrensel, birikimli ilerleyen, genel geçer, genellenebilir ve öngürülüdür. Buna karşılık felsefi bilgi, subjektif, evrensel olmayan, birikimli olmakla birlikte ilerlemenin zorunlu olmadığı, genel - geçer özellik göstermeyen, genelleme ve öngöründe bulunma özelliği olmayan ve varlığı bir bütün olarak ele alan bilgidir.
5. Dogmatik bilgi, kanıt olmasa da doğruluğuna inanılan bilgidir. Dini bilgi inanç ile kurulan bir bilgi olduğu için, insanlar dini bilginin doğruluğu hakkında kanıt olmasa da doğru olduğunu kabul ederler. Bilginin bu özelliğine dogmatiklik denir.

B) 1. Doğru 2. Yanlış 3. Doğru 4. Doğru 5. Yanlış

C) 1. Genellenebilirlik 2. Öznenin (suje), nesne (obje) 3. Nesnel, genel - geçer
4. Gündelik, neden - sonuç 5. İnanç

D) 1. Akt 2. Genelgeçer 3. Evrensel 4. Birikimli 5. Suje 6. Öndeyi 7. Genelleme 8. Teknoloji